

Yttrande över Arkitektur Stockholm – en strategi för stadens gestaltning (dnr 2010-11401-51)

Huruvida arkitektur Stockholm är ett viktigt eller oviktigt dokument kan man diskutera. Eftersom staden inte alls lever efter dess principer kan man förmoda att det inte är ett särskilt viktigt dokument och att det inte kommer att få någon betydelse för vad och hur man bygger i Stockholm. Samtidigt finns det formuleringar i programmet som uttryckligen ger sanktion åt ett mycket fritt och hållningslöst byggande, dvs. en fortsättning på den byggenskap som pågår, och som därmed skulle legitimera och befästa det usla stadsbyggandet. Och det är viktigt att så inte sker. Den föreslagna strategin bör därför förkastas.

Vad har arkitektur i Stockholm med Kungliga nationalstadsparken att göra? Det ska väl inte byggas i parken? Jo, dessvärre ser vi stora anspråk på att få bygga i eller intill parken, och det på ett okänsligt sätt och med låga arkitektoniska kvaliteter, som är ägnat att sänka parkens värden. Det har självklart att göra med synen på arkitektur och på vad man överhuvudtaget får bygga i Stockholm, vilket gör att programmet blir viktigt också för nationalstadsparken.

10 bra principer som staden inte lever efter

Många bra principer för hur och på vilket sätt Stockholms stad ska byggas anges i programmet. Det är principer som staden flagrant bryter emot. Det finns ingen anledning att tro att staden kommer att ändra sig i detta avseende. Särskilt som den övergripande målsättningen för Arkitektur Stockholm sanktionerar ett principlöst och hållningslöst byggande med den föreslagna målsättningen:

”Arkitektur Stockholm har som målsättning att skapa ett tillåtande klimat för kvalitativ och innovativ arkitektur i byggnader, landskap och offentliga rum.”

Princip nr 1: *Byggandet ska ta sin utgångspunkt i medborgaren.* Om med det menas att medborgarnas synpunkter ska beaktas har flertalet stora nybyggnadsprojekt visat att staden fullständigt struntar i dessa: Hagastaden som byggs tätare och högre än vad alla remissinstanser ansåg vara bra, Norra Djurgårdsstaden som utformats på ett sätt som skadar den Kungliga nationalstadsparken, vilket påpekades av miljöorganisationer och många andra instanser, Årstafältet som bebyggs på ett sätt som går tvärtemot vad kommunfullmäktige tidigare beslutet i enlighet med ett omfattande samråd, Marieberg som mot medborgarnas uttryckliga önskan ska bebyggas med många mycket höga hus.

Princip nr 2: *Man ska utveckla bättre metoder för samrådsmöten och tidiga dialoger.* Om med det menas att metoderna/dialoger på ett bättre sätt ska fånga upp medborgarnas synpunkter och önskemål visar den praktiserade samrådsverksamheten att man gör tvärtom. Samråd och utställningar sker mitt i sommaren och ges kort tid. Kretsen som underrättas minskar stadigt. Miljökonsekvensbeskrivningarna utformas som partsinlagor från byggherrar och kommun. "Mingelmöten" ersätter diskussions- och debattmöten. Politikerna håller sig regelmässigt undan från dialog med medborgarna. Människor som reser invändningar bemöts föraktfullt som NIMBY, d.v.s. utan rätt att till talan.

Princip nr 3: *En mänsklig skala eftersträvas.* Den har tvärtom övergivits med allt högre byggnader, inte bara höghus och skyskrapor utan också vanliga hus med många våningar.

Princip nr 4: *S.k. "problemlösande arkitektur" ska hantera buller.* Syftar istället till att släppa efter på kraven och låta det bullra mer i och utanför bostäderna.

Princip nr 5: *Nya byggnader ska samspela med omgivande miljö.* Istället tillämpar staden Rem Koolhaas maxim: Skit i platsen!

Princip nr 6: *Gröna stockholmsstråk ska anläggas.* Syftar till att bebygga jungfruliga grönområden.

Princip nr 7: *I de äldsta delarna av Stockholm med utblick över centrala inlopp och i malmarnas stenstadskvarter ska stora, nya byggnader bara tillåtas som uppvisar särskilt hög arkitektonisk kvalitet.* Exemplet Waterfront Building strider i alla avseenden mot denna princip.

Princip nr 8: *Nya arkitektoniska kvaliteter ska tillföras taklandskap vid till- och påbyggnad.* Systematiskt har Stockholms innerstads skyline förfulats med påbyggnader de senaste tio åren.

Princip nr 9: *Man ska bygga vidare på kulturarvet.* Istället rivs kulturhistoriskt riksintressant bebyggelse, t.ex. Slussen.

Princip nr 10: *Social hållbarhet ska vägleda byggandet.* Utförsäljningen av hyresätter i Stockholms innerstad och närförorter gör att låginkomsttagare inte längre gör sig besvär i dessa delar av staden. Hemlösas nattkvarter har alla flyttats ut från innerstaden. Frimärksplaner och påbyggnader i redan tätbebyggda områden resulterar i exklusiva bostäder som effektivt utestänger hushåll med låga inkomster.

Arkitektur Stockholms övergripande målsättning syftar till att legitimera principiösheten och släppa staden fri för fastighetsspekulation och byggbolag. Programmet bör avslås.

Richard Murray
ordförande